

Dertien in een dozijn

Of liever wat meer verschillen?

© Fabien van der Ham | www.filosovaardig.nl

Het motto van de Week Tegen Pesten 2021 is 'Buitensluiten? Uitgesloten!'.

www.weektegenpesten.nl: "Samen zorg je voor een groepsklimaat waar iedereen erbij hoort, een plek heeft en zich welkom voelt. Buitensluiten hoort daar niet bij! Door mee te doen aan de Week Tegen Pesten, maak je een goede start in het nieuwe schooljaar waarin je met elkaar zorgt voor een fijne en veilige school."

Door met de kinderen uit je klas te filosoferen over bepaalde aspecten die horen bij een goed groepsklimaat kun je de kinderen aan het denken zetten over deze onderwerpen. Dat levert kinderen andere inzichten op dan dat je als leerkracht zegt: zo wil ik het. De kans dat ze zich positief gedragen gewoon omdat ze dat zelf willen, is dan groter.

Wat is filosoferen?

Filosoferen is op zich niet moeilijk, het is hooguit even wennen want als volwassene mag je nu eens niet je mening geven. Het gaat om het denken van de kinderen en om hun antwoorden. Het enige wat jij als begeleider mag doen, is vragen stellen en beurten geven.

Het is wel belangrijk dat de kinderen steeds argumenten geven bij hun antwoorden. Dit kun je stimuleren met doorvraagvragen als:

- Hoe weet je dat?
- Wie bepaalt dat?
- Zou het ook anders kunnen zitten?
- Is dat altijd zo?

Vraag het gratis
kennismakingspakket
filosoferen met kinderen aan op
www.filosovaardig.nl/downloads

- Kun je een voorbeeld geven?
- Bestaat daar een regel voor?

Lees eventueel ter voorbereiding eerst de gratis mini-cursus filosoferen met kinderen op www.filosovaardig.nl/mini-cursus

Vooruitblik

Je gaat met de kinderen filosoferen over de voordelen van diversiteit. Je hebt allerlei soorten kinderen. Kinderen die sociaal heel sterk zijn en met iedereen wel overweg kunnen, maar ook kinderen die veel durven, kinderen die dol zijn op weetjes, creatieve kinderen, bescheiden kinderen, expressieve kinderen, etc. Juist de diversiteit maakt een groep kleurrijk. De startoefening van deze les maakt kinderen hiervan bewust. Daarna is er nog ruimte voor gesprek.

Doelgroep

Groep 5 t/m 8.

Duur

30-45 minuten

Vorbereiding voor de begeleider

Kopieer pagina 3 een aantal keer zodat er in groepjes mee gewerkt kan worden.

Startopdracht: Het ideale team

Stel een klas wil een toneelstuk opvoeren om zo geld in te zamelen voor een goed doel. Voor de opvoering van het toneelstuk worden kaartjes aan ouders verkocht. Het toneelstuk wordt door de kinderen helemaal zelf bedacht en georganiseerd. Voor dit project moeten allerlei taken volbracht worden. Deze taken staan op pagina 3 op een rijtje. Ook is er een lijstje met de kinderen uit deze fictieve klas. Met deze gegevens gaat je eigen klas aan de slag: ze moeten de taken verdelen onder de kinderen van de fictieve klas.

Laat de kinderen hier in groepjes over nadenken. Hiervoor kun je de volgende bladzijde een aantal keer kopiëren.

Vraag het gratis
kennismakingspakket
filosoferen met kinderen aan op
www.filosovaardig.nl/downloads

Dit zijn de taken:

1. Producent: iemand die het overzicht houdt en een beetje leidinggeeft
2. Iemand die het verhaal bedenkt
3. Regisseur: iemand die de toneelspelers helpt om het verhaal goed uit te spelen
4. Toneelspeler 1
5. Toneelspeler 2
6. Toneelspeler 3
7. Toneelspeler 4
8. Decor maken
9. Kleding regelen
10. Mooie poster maken om ouders te laten weten dat er een toneelstuk is
11. Kaartverkoop
12. Het geld tellen en controleren
13. Stoelen klaarzetten in de aula voor het optreden

Dit zijn de kinderen:

1. Achmed vindt het superleuk om spreekbeurten te geven.
2. Roy kan niet zo goed leren. Hij is liever lekker fysiek bezig.
3. Fenne is heel verlegen en praat niet graag hardop, maar ze heeft een rijke fantasie en schrijft graag verhalen.
4. Jinte is heel kunstzinnig en artistiek. Ze heeft altijd bijzondere kleding aan en kan prachtige tekeningen en schilderijen maken.
5. Justin is dol op mode en kleren. Hij heeft al een eigen Instagram account over kleding.
6. Alysia houdt van dansen en treedt met haar dansgroep zelfs wel eens op.
7. Ben heeft autisme. Hij houdt van getallen en ziet altijd bijzondere reeksen.
8. Dylan staat graag op de voorgrond en heeft altijd het hoogste woord.
9. Fien organiseert in de pauze altijd voetbaltoernootjes.
10. Riebel maakt heel grappige YouTube filmpjes met Playmobilpoppetjes. De verhalen zitten goed in elkaar. Ze is zo druk met deze filmpjes dat ze nooit tijd heeft om met anderen te spelen. Zelfs in de pauze zit ze na te denken over nieuwe filmpjes.
11. Goos kan goed moppen vertellen.
12. Amal heeft in zijn tuin een megagrote hut getimmerd.
13. Ricardo vindt het superleuk om zijn vader te helpen in zijn groentewinkel.

Wie zou welke taak het beste kunnen doen?

Vraag het gratis
kennismakingspakket
filosoferen met kinderen aan op
www.filosovaardig.nl/downloads

Napraten

Praat na over de oefening.

- Was het moeilijk de taken te verdelen?
- Kon je voor iedereen een passende taak vinden?
- Stel alle 13 kinderen waren goed in moppen tappen, zou het toneeloptreden dan net zo goed worden?
- Stel alle 13 kinderen in de klas zijn goed in moppen tappen, zou het dan een gezellige klas zijn?
- Stel alle 13 kinderen in de klas houden van dansen, zou dat leuk zijn? Waarom wel/niet?
- Hoe zou de klas zijn als alle 13 kinderen kunstzinnig waren?
- Hoe zou de klas zijn als alle kinderen het hoogste woord zouden voeren?
- Varieer verder n.a.v. bovenstaande voorbeelden.

Afronden

Laat ter afronding de kinderen het volgende dilemma bespreken:

Liever een klas met een aantal bijzondere kinderen of liever een klas waarin iedereen op elkaar lijkt?

Tip 1

Het kan zijn dat bij het gesprek sommige kinderen *uitdagende* en wellicht onaardige opmerkingen maken. Misschien ben je dan geneigd om in je opvoedrol te stappen en het kind te corrigeren. Maar probeer dit keer eens op een objectieve manier op de opmerkingen in te gaan. Parkeer je emotie en leidt op een zakelijke manier het gesprek. Stel gewoon vragen over de opmerkingen. Laat het kind maar uitleggen wat hij vindt. Nodig de andere kinderen uit te reageren. Kinderen kunnen namelijk heel goed samen tot nuance komen. Meer tips over hoe je dit kunt doen lees je hier: filosovaardig.nl/blog/filosofeertips/7-tips-waarmee-je-moeilijke-gesprekken-de-baas-bent/

Tip 2

Meer ideeën voor filosofische gesprekken die bij kunnen dragen aan een goede groepsfeer vind je op filosovaardig.nl/blog/denkprikkels/voorkom-pesten/

Vraag het gratis
kennismakingspakket
filosoferen met kinderen aan op
www.filosovaardig.nl/downloads